

PLAN DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KATOWICACH NA 2026 ROK

WFOŚiGW w KATOWICACH

Tekst jednolity przyjęty uchwałą Rady Nadzorczej nr 40/2026
z dnia 10.04.2026 roku

Spis treści

I. PODSTAWA PRAWNA I UWARUNKOWANIA OPRACOWANIA PLANU DZIAŁALNOŚCI	3
II. PRIORYTETOWE DZIAŁANIA WFOŚiGW W KATOWICACH W 2026 ROKU	5
III. ZAŁOŻENIA DO PLANU DZIAŁALNOŚCI WFOŚiGW W KATOWICACH NA 2026 ROK	7
IV. ROCZNY PLAN FINANSOWY NA 2026 ROK	9
V. OBSŁUGA PROGRAMÓW UNIJNYCH	14
1. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	14
2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA INFRASTRUKTURĘ, KLIMAT I ŚRODOWISKO (FEnIKS) 2021-2027 „PROJEKT DORADZTWA ENERGETYCZNEGO”	14
3. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 (EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY+) - ZDROWY PRACOWNIK”	15
VI. PROGRAMY PRIORYTETOWE REALIZOWANE W RAMACH UMÓW UDOSTĘPNIENIA ŚRODKÓW PRZEZ NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ...	17
1. PROGRAM PRIORYTETOWY „CZYSTE POWIETRZE”	17
2. PROGRAM PRIORYTETOWY „OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST – CZĘŚĆ 2”	20
3. PROGRAM PRIORYTETOWY „CIEPŁE MIESZKANIE”	20
4. PROGRAM PRIORYTETOWY „ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU CZĘŚĆ 2) USUWANIE SKUTKÓW POWODZI 2024 R.”	20
5. PROGRAM PRIORYTETOWY „OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH CZĘŚĆ 3) MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH”	21
6. PROGRAM PRIORYTETOWY „MIKRORETENCJA”	22
VII. KIERUNKI WYDATKOWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA 2026 ROK	23

Załączniki:

- Załącznik nr 1. Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2026 rok.
- Załącznik nr 2. Kierunki wydatkowania środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2026 rok.

I. PODSTAWA PRAWNA I UWARUNKOWANIA OPRACOWANIA PLANU DZIAŁALNOŚCI

Plan działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2026 rok został opracowany na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r, poz. 519 z późn. zm.).

Nadrzędnym zadaniem Funduszu jest realizacja regionalnej i krajowej polityki ochrony środowiska. Plan działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2026 rok uwzględnia postanowienia zawarte w aktach prawnych, strategicznych dokumentach programowych oraz dokumentach regionalnych, a w szczególności w:

- Ustawie Prawo ochrony środowiska;
- Ustawie o finansach publicznych;
- Polityce ekologicznej państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Polityce Surowcowej Państwa 2050;
- Krajowym Planie na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030;
- Polskiej strategii wodorowej do roku 2030 z perspektywą do 2040 roku;
- Polityce energetycznej Polski do 2040 roku;
- Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
- Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- Planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy;
- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”;
- Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Województwa Śląskiego;
- Programie ochrony środowiska dla województwa śląskiego;
- Programie Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027;
- Planie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego;
- Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032;
- Programie ochrony powietrza dla województwa śląskiego;
- Polityce gospodarki niskoemisyjnej dla Województwa Śląskiego; Regionalnej polityce energetycznej do roku 2030;
- Uchwale nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
- Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030;
- Audycie krajobrazowym województwa śląskiego;
- Regionalnym Planie Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego;
- Programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS);

- Strategii działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2025-2028;
- Wspólnej Strategii Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2025-2028.

W 2026 roku, kontynuując działania z lat poprzednich, Fundusz będzie wspierał działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu, zgodnie z polityką ekologiczną państwa i województwa. Działania te będą realizowane poprzez udzielanie preferencyjnego dofinansowania projektów przyczyniających się do osiągnięcia celów długookresowych i krótkookresowych określonych w wojewódzkim programie ochrony środowiska, a także poprzez wspieranie projektów umożliwiających efektywne wykorzystanie środków Unii Europejskiej.

Fundusz wspiera działania służące wypełnianiu celów wynikających z regionalnej i krajowej polityki ochrony środowiska. Wsparcie finansowe samorządów, administracji rządowej, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz pozostałych jednostek sprzyja uczestniczeniu tych podmiotów w realizacji zamierzeń w sektorze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Priorytetowo traktowane będą przedsięwzięcia współfinansowane ze środków Unii Europejskiej lub innych źródeł zagranicznych, a także zadania zapisane w krajowych i regionalnych programach strategicznych, przyczyniające się do realizacji celów transformacji energetycznej, poprawy jakości środowiska i adaptacji do zmian klimatu.

II. PRIORYTETOWE DZIAŁANIA WFOŚIGW W KATOWICACH W 2026 ROKU

Zgodnie ze Strategią działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2025-2028, celem generalnym Funduszu jest zmniejszenie negatywnego wpływu działalności człowieka na klimat, zapewnienie systematycznej i trwałej poprawy stanu środowiska w województwie śląskim oraz zachowanie i przywracanie na jego obszarze terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Fundusz w 2026 roku będzie wspomagał osiągnięcie celów środowiskowych województwa śląskiego, przeznaczając środki finansowe na realizację następujących przedsięwzięć priorytetowych:

- ochrona atmosfery, transformacja energetyczna i ochrona przed hałasem;
- gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (w tym rolnictwo ekologiczne);
- ochrona przyrody;
- edukacja ekologiczna;
- ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna;
- zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska;
- zarządzanie środowiskowe w regionie (w tym opracowania i ekspertyzy, monitoring środowiska oraz system kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska);
- profilaktyka zdrowotna.

Mając na uwadze przypisaną mu misję, Fundusz określił cele strategiczne swojej działalności (dla poszczególnych obszarów priorytetowych) w odniesieniu do celów w obszarach interwencji wg Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego, priorytetów Wspólnej Strategii Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2025-2028 oraz zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska.

Rozwinięciem i uzupełnieniem celów strategicznych Funduszu są **cele operacyjne** (priorytety działalności) oraz **cele szczegółowe** (priorytetowe kierunki dofinansowania) określone w Liście przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach na 2026 rok.

Obszar priorytetowy		Cel strategiczny
1	Ochrona atmosfery, transformacja energetyczna i ochrona przed hałasem	Poprawa jakości powietrza, działania na rzecz transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej oraz ograniczenie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł.
		Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska.

2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenia składowania pozostałych odpadów, wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym.
		Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi.
		Wspieranie działań w zakresie rolnictwa ekologicznego.
3	Ochrona przyrody	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej.
4	Edukacja ekologiczna	Podniesienie świadomości ekologicznej oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju.
5	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania, poprawa gospodarki wodno-ściekowej oraz adaptacja do zmian klimatu.
6	Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków. Podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych.
7	Zarządzanie środowiskowe w regionie	Stworzenie warunków najbardziej efektywnego uczestnictwa w realizacji polityki ekologicznej w regionie.
		Systemowe, stałe badania i oceny stanu środowiska.
		Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska.
8	Profilaktyka zdrowotna	Profilaktyka zdrowotna dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

III. ZAŁOŻENIA DO PLANU DZIAŁALNOŚCI WFOŚIGW W KATOWICACH NA 2026 ROK

Plan finansowy został przygotowany zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16.11.2010 roku w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Plan przychodów i wydatków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2026 rok sporządzony został w oparciu o następujące założenia:

- analizę realizacji planu finansowego w latach 2023-2025;
- preferowanie systemu zwrotnego finansowania ochrony środowiska;
- Fundusz będzie posiadał zdolność do regulowania podjętych zobowiązań finansowych w każdym momencie działalności;
- maksymalizację strumienia finansowania, przy jednoczesnej akceptacji realizacji ujemnego wyniku finansowego, jednak w granicach dostępnego funduszu rezerwowego.

Analiza wyników finansowych Funduszu z ostatnich lat wskazuje, że faktyczne wykonanie planu corocznie przewyższało wartości pierwotnie zakładane.

Poziom planowanej na 2026 rok straty umożliwi przyjęcie wysokiego poziomu finansowania bezzwrotnego (dotacje, PJB, umorzenia), obejmującego zarówno istniejące zobowiązania z tytułu podjętych decyzji i zawartych umów, jak i środki na nowe nabory planowane w 2026 roku.

W 2026 roku planowana jest dalsza współpraca z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w zakresie realizacji zadań wynikających z Programów Priorytetowych. Kontynuowane będą dotychczas realizowane Programy, a finansowanie w innych obszarach uzależnione będzie od decyzji Narodowego Funduszu w zakresie udostępnienia kolejnej puli środków na 2026 rok.

Ponadto w związku z koniecznością zabezpieczenia środków własnych Funduszu na realizację płatności w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, przy jednoczesnym niewystarczającym poziomie wolnych środków, zaistniała potrzeba zaciągnięcia kredytu w wysokości 85 000 tys. zł.

Wprowadzone przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zmiany w umowie udostępnienia środków nr 313/2018/WF/US z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, związane z realizacją Programu ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), przewidują możliwość wystąpienia czasowych ograniczeń w dostępności finansowania. Wypłaty środków dla wojewódzkich funduszy zostały uzależnione od limitów określonych w planie finansowym NFOŚiGW oraz bieżącej dostępności środków KPO, co może skutkować przejściowymi opóźnieniami w ich przekazywaniu.

Fundusz zobowiązany jest do terminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań, musi zapewnić ciągłość finansowania realizowanych zadań, niezależnie od ewentualnych opóźnień w przekazywaniu środków zewnętrznych.

W związku z powyższym zasadne jest wprowadzenie do planu finansowego na 2026 rok możliwości zaciągnięcia kredytu w wysokości 85 000 tys. zł. Planowany kredyt będzie miał charakter zabezpieczenia płynności finansowej Funduszu i zostanie uruchomiony wyłącznie

w przypadku wystąpienia niedoborów środków wynikających z opóźnień w ich przekazywaniu przez NFOŚiGW.

Pierwszeństwo w dofinansowaniu będą miały zadania wspierane środkami Unii Europejskiej lub innymi środkami zagranicznymi.

Działania Funduszu realizowane będą z uwzględnieniem celów horyzontalnych, obejmujących:

- wsparcie realizacji zobowiązań środowiskowych Polski jako członka Unii Europejskiej;
- dążenie do efektywnego wykorzystania środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną;
- wspomaganie zadań zapisanych w gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych planach i programach ochrony środowiska;
- wdrażanie innowacji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, poprawę efektywności energetycznej i wykorzystania energii z odnawialnych źródeł, wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym, niskoemisyjności gospodarki i społeczeństwa oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy, rozwoju nowych technik i technologii służących racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi, zapobieganie powstawaniu lub ograniczenie emisji do środowiska, przeciwdziałanie marnowaniu żywności;
- promowanie postaw ekologicznych, edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju.

IV. ROCZNY PLAN FINANSOWY NA 2026 ROK

Stan Funduszu na początek roku wynosi **1 370 843 tys. zł.**

Przychody ujęte w Rocznym Planie Finansowym na 2026 rok

Przewiduje się, że przychody ogółem w 2026 roku wyniosą 621 882 tys. zł.

Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych

Podstawowym źródłem przychodów zasilających fundusz statutowy Funduszu są środki pochodzące z opłat za korzystanie ze środowiska. Stanowią one główne źródło dotacyjnego finansowania udzielanego przez Fundusz. Wpływy z tego tytułu zaplanowano w wysokości 82 000 tys. zł. Ich poziom oszacowano na podstawie prognozy przygotowanej przez Departament Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Przychody z tytułu administracyjnych kar pieniężnych przyjęto na poziomie zbliżonym do wykonania z lat poprzednich. Łączna wartość przychodów wyniesie 83 500 tys. zł.

Nadwyżka dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych

Przychody z tytułu nadwyżek dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych zaplanowano w wysokości 22 000 tys. zł. Wysokość nadwyżki określono na podstawie wykonania z lat poprzednich.

Środki otrzymane z Unii Europejskiej

W zakresie środków otrzymanych z Unii Europejskiej uwzględniono środki dotyczące:

- projektu grantowego w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027, zwanego dalej „FEnIKS” – Priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności: Działanie FENX.01.01 Efektywność energetyczna;
- projektu „Wsparcie indywidualnej mikroretencji wód opadowych na terenie województwa śląskiego”, będącego kontynuacją Programu Priorytetowego NFOŚiGW „Moja Woda”. Zakłada się, że w 2026 roku pozyskane zostaną środki w ramach projektu grantowego Programu FEnIKS – Priorytet FENX.02.04 Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom;
- projektu „Zdrowy Fundusz – Eliminacja zagrożeń w miejscu pracy”, którego dofinansowanie przewidziano w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027 w wysokości blisko 480 tys. zł.

Łączna kwota środków pochodzących z Unii Europejskiej zaplanowana na 2026 rok wynosi 447 642 tys. zł. Kwota ta obejmuje również szacunkowe środki przeznaczone na rozliczenie pomocy technicznej w 2026 roku – zarówno w zakresie realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, jak i Programu Priorytetowego „Mikroretencja” finansowanych w ramach FEnIKS – w wysokości 29 309 tys. zł.

Przychody finansowe, na które składają się:

- odsetki z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek;
- oprocentowanie wolnych środków.

Dominującą pozycję w strukturze przychodów finansowych Funduszu stanowią przychody z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek, zaplanowane w wysokości 33 000 tys. zł, w tym 8 300 tys. zł od jednostek sektora finansów publicznych.

Podstawą oszacowania tych wartości jest osiągnięty oraz prognozowany stan należności z tytułu udzielonych pożyczek.

W 2026 roku planuje się uzyskanie przez Fundusz przychodów z tytułu oprocentowania środków pieniężnych lokowanych w Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 13 000 tys. zł.

Pozostałe przychody

Pozycja pozostałe przychody obejmuje między innymi wpływy z tytułu realizacji przez Fundusz projektu pn. „Projekt Doradztwa Energetycznego”. Na 2026 rok zaplanowano również przychody z NFOŚiGW przeznaczone na pokrycie kosztów obsługi zadań ponoszonych przez Fundusz, związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” finansowanego ze środków Krajowego Planu Odbudowy oraz Funduszu Modernizacyjnego. Dodatkowo, w związku z zawarciem umowy z NFOŚiGW dotyczącej pokrycia kosztów działań realizowanych przez gminy oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej – pełniące rolę operatora przy wdrażaniu Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” – w pozycji pozostałe przychody uwzględniono również szacunkową kwotę przychodów z tego tytułu. Łączna wartość pozostałych przychodów zaplanowanych na 2026 rok wynosi 22 740 tys. zł.

Koszty ujęte w Rocznym Planie Finansowym na 2026 rok

Zaplanowane na 2026 rok koszty wyniosą ogółem 703 991 tys. zł, w tym finansowanie z UE 447 490 tys. zł.

Dotacje

W 2026 roku zaplanowano kwotę wydatków w formie dotacji w wysokości 560 332 tys. zł, w tym finansowanie z UE 417 854 tys. zł. Dotacje na cele bieżące zaplanowano w wysokości 48 930 tys. zł, natomiast dotacje na cele inwestycyjne wyniosą 511 402 tys. zł.

Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa

Wysokość zaplanowanych środków wynosi 25 787 tys. zł. Kwota ta wynika z zawartych umów oraz podjętych decyzji na dofinansowanie zadań planowanych do realizacji w 2026 roku przez państwowe jednostki budżetowe.

Umorzenia pożyczek

Na podstawie analizy warunków umów pożyczek zawieranych przez Fundusz, obowiązujących zasad dotyczących umorzeń oraz przyjętych założeń planu finansowego, oszacowano przewidywany poziom umorzeń w 2026 roku na kwotę 38 000 tys. zł.

Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej

Na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej przewiduje

się w 2026 roku środki w wysokości 200 tys. zł, przeznaczone między innymi na corocznie przyznawane nagrody z okazji Dnia Ziemi tzw. „Zielone Czeki”.

Koszty działalności organów i biura

Koszty bieżącej działalności zaplanowano na 2026 rok w wysokości 77 382 tys. zł.

W kosztach działalności organów i biura ujęte zostały koszty związane z realizacją przez Fundusz projektu pn. "Projekt Doradztwa Energetycznego" realizowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, ze środków Funduszu Spójności. Koszty te podlegają refundacji.

Znaczący wpływ na planowane koszty działalności organów i biura ma realizacja Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Należy podkreślić, że jest to program o bezprecedensowej skali – zarówno pod względem wartości udzielanej pomocy, jak i liczby beneficjentów. Realizacja Programu rozpoczęła się we wrześniu 2018 roku. Część kosztów Funduszu zaplanowanych na 2026 rok w zakresie wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” będzie podlegała refundacji. NFOŚiGW udostępnia środki finansowe dla wojewódzkich funduszy z przeznaczeniem na pokrycie kosztów obsługi zadań związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. W zakresie dofinansowania udzielanego z projektu grantowego FEnIKS, Fundusz uzyskuje również pomoc techniczną.

Wysokość wynagrodzeń i składek od nich naliczonych, przyjęta w planie na 2026 rok, uwzględnia zakładany poziom i strukturę zatrudnienia oraz rezerwę umożliwiającą efektywne zarządzanie personelem. Łączna kwota wynagrodzeń została oszacowana na 60 308 tys. zł, co stanowi wzrost o 23% w stosunku do przewidywanego wykonania za 2025 rok. Czynnikiem determinującym taki poziom kosztów wynagrodzeń jest planowane zwiększenie zatrudnienia, między innymi w związku z obsługą Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, ale także z rozszerzenia zadań Funduszu w zakresie realizacji nowych programów finansowanych ze środków krajowych i unijnych, obsługi projektów własnych oraz zwiększonego zakresu obowiązków sprawozdawczo-administracyjnych.

W planie kosztów działalności organów i biura na 2026 rok uwzględniono również koszty związane z przystąpieniem do Pracowniczych Planów Kapitałowych w wysokości 371 tys. zł.

Koszty zakupu towarów i usług oszacowano na poziomie 10 720 tys. zł. Środki te przeznaczono na pokrycie bieżących kosztów utrzymania Biura Funduszu, w tym m.in. czynszu, energii elektrycznej, usług telekomunikacyjnych i internetowych, usług pocztowych, zakupu materiałów biurowych, kosztów zakupu wyposażenia, a także usług serwisowych i konserwacyjnych dotyczących wyposażenia i samochodów służbowych.

Planowana realizacja Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, zgodnie z przyjętym modelem, generuje także wzrost innych niż wyżej wymienione kosztów, co znajduje odzwierciedlenie w ogólnej wysokości planowanych kosztów działalności organów i biura. Łączna kwota kosztów obsługi Programu została oszacowana na 34,7 mln zł.

Koszty finansowe

Koszty finansowe zaplanowano na poziomie 1 493 tys. zł. Wielkość ta obejmuje przede wszystkim planowane odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu udzielonych pożyczek (aktualizacja

wartości trudnych pożyczek) oraz szacowane koszty kredytu zaplanowanego w wysokości 85 000 tys. zł.

Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne zaplanowano w wysokości 797 tys. zł, z przeznaczeniem między innymi na koszty windykacji należności trudno ściągalnych, koszty związane z likwidacją Spółki „Ekofol II” S.A. oraz inne koszty operacyjne.

Planowany stan funduszu na koniec 2026 roku wyniesie 1 288 734 tys. zł i zmniejszy się w stosunku do stanu na początek roku o 82 109 tys. zł.

Środki na wydatki majątkowe własne

Wydatki i zakupy w ramach inwestycji własnych zaplanowano na poziomie 6 936 tys. zł. Wielkość tej pozycji wynika z planowanych na 2026 rok zakupów sprzętu komputerowego, oprogramowania oraz wyposażenia technicznego biura, niezbędnych do zapewnienia ciągłości działania i efektywności pracy Funduszu.

Część środków zostanie przeznaczona na obszary działalności związane z obsługą Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”.

W związku z koniecznością wymiany zużytego sprzętu planuje się zakup niszczarek, telefonów komórkowych, ekspresów do kawy oraz innych elementów wyposażenia biurowego. Przewiduje się również wymianę klimatyzatora w serwerowni, doposażenie sali konferencyjnej w nowoczesne wyposażenie multimedialne oraz zakup elektronicznych dyspozytorów kluczy.

Zaplanowano także zakup mebli współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu „Zdrowy Fundusz – Eliminacja zagrożeń w miejscu pracy”.

Fundusz będzie kontynuował proces modernizacji infrastruktury technicznej poprzez wymianę kilkuletniego sprzętu sieciowego i serwerowego. Zakup nowoczesnych urządzeń i systemów pozwoli utrzymać stabilność działania systemów informatycznych oraz zapewnić bezpieczeństwo przetwarzanych danych. W ramach tych działań przewidziano m.in. zakup serwera wirtualizacji, macierzy dyskowej, przełączników sieciowych, zasilaczy awaryjnych UPS, urządzeń do monitoringu środowiska serwerowni, a także rozwój środowiska Disaster Recovery i pamięci masowej.

W 2026 roku planuje się zakup komputerów typu AiO i notebooków, a także monitorów i urządzeń peryferyjnych. Przewidziano również nabycie oprogramowania biurowego i narzędziowego do zarządzania, raportowania oraz kontroli dostępu do zasobów cyfrowych.

Dodatkowo przewiduje się wdrożenie nowoczesnego narzędzia informatycznego opartego na sztucznej inteligencji (AI), przeznaczonego do wspomagania procesu oceny i analizy wniosków o dofinansowanie. Rozwiązanie to umożliwi automatyzację części czynności formalnych, zwiększy efektywność pracy zespołów merytorycznych oraz skróci czas rozpatrywania wniosków.

W 2026 roku planowany jest również zakup pięciu samochodów osobowych, które zastąpią wyeksploatowane pojazdy. Mając na uwadze stopień zużycia oraz przebieg obecnie użytkowanych aut, ich wymiana jest zasadna. Dalsza eksploatacja oznaczałaby konieczność ponoszenia zwiększonych nakładów na naprawy oraz ryzyko wzrostu awaryjności.

Realizacja planowanych inwestycji stanowi istotny element modernizacji Funduszu, ukierunkowanej na zapewnienie wysokiej efektywności działania, bezpieczeństwa przetwarzania danych oraz ciągłości obsługi beneficjentów. Działania te umożliwią podniesienie standardu infrastruktury technicznej, poprawę warunków pracy oraz optymalizację procesów organizacyjnych i finansowych. Inwestycje zaplanowane na 2026 rok mają charakter rozwojowy – wspierają realizację zadań statutowych Funduszu, wzmacniają jego zdolność operacyjną i przyczyniają się do zwiększenia jakości oraz transparentności zarządzania środkami publicznymi.

V. OBSŁUGA PROGRAMÓW UNIJNYCH

1. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Fundusz pełni rolę Instytucji Wdrażającej w systemie instytucjonalnym wdrażania programów unijnych w perspektywie finansowej 2014-2020. W dniu 18 grudnia 2014 roku została zawarta z Ministrem Gospodarki umowa w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, na mocy której powierzono Funduszowi funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7. Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego POLiŚ na lata 2014-2020 w ramach trzech poddziałań:

- 1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim;
- 1.7.2 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w województwie śląskim współfinansowanej ze środków Funduszu Spójności;
- 1.7.3 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w województwie śląskim.

Kwalifikowalność wydatków w projektach realizowanych przez Beneficjentów w ramach ww. poddziałań zakończyła się w dniu 31 grudnia 2023 roku. W związku z tym, w roku 2026 nie będą odbywały się już konkursy, nie będzie również kontraktacji nowych środków, a także wydatkowania środków na rzecz Beneficjentów, jak również certyfikacji wydatków. Zgodnie z zawartą umową, Fundusz w 2026 roku będzie prowadził prace związane z kontrolą trwałości projektów, a także szeroko rozumianą sprawozdawczością, w tym również w zakresie pomocy zwrotnej.

Ostateczna alokacja finansowa Działania 1.7 kształtowała się następująco:

1.7. Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego	134 249 864 EUR
1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim	74 441 229 EUR
1.7.2 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w województwie śląskim	45 742 948 EUR
1.7.3 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w województwie śląskim	14 065 687 EUR

2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA INFRASTRUKTURĘ, KLIMAT I ŚRODOWISKO (FEniKS) 2021-2027 „PROJEKT DORADZTWA ENERGETYCZNEGO”

Od dnia 1 stycznia 2024 roku Fundusz, we współpracy z 16 partnerami na terenie całego kraju (wojewódzkimi funduszami i Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej), realizuje projekt pn. „Projekt Doradztwa Energetycznego” finansowany w 100% ze środków FEniKS 2021-2027. Projekt jest kontynuacją „Ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” finansowanego ze środków POLiŚ 2014-2020. Umowa o Partnerstwie na rzecz realizacji „Projektu Doradztwa Energetycznego” została podpisana 24 grudnia 2024 roku. Budżet całego Projektu na okres od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2029 roku wynosi 172 mln zł (40 mln euro), w tym udział Funduszu 9,97 mln zł.

Celem głównym Projektu jest wspieranie działań wyznaczonych przez Europejski Zielony Ład (EZŁ), mających na celu osiągnięcie przez Polskę neutralności klimatycznej do 2050 roku.

Cel główny Projektu wpisuje się w wizję bardziej przyjaznej dla środowiska, niskoemisyjnej i przechodzącej w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odpornej Europy.

W ramach Funduszu zadania wynikające z Projektu Doradztwa realizuje sześciuosobowy Zespół Doradców Energetycznych.

Zadania polegające na promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem oraz zrównoważonej mobilności będą realizowane poprzez udzielanie konsultacji i porad dotyczących inwestycji proekologicznych, działań edukacyjno-szkoleniowych oraz szeroko prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych (konferencje, audycje telewizyjne i radiowe, publikacje, kampanie informacyjne), dotyczących tematyki Projektu i udziału funduszy unijnych w realizowaniu celów klimatycznych. Na realizację wskazanych zadań, na rok 2026, przewidziano kwotę 1,5 mln zł (obejmującą również wynagrodzenia Doradców), która zostanie zrefundowana ze środków FEnIKS.

„Projekt Doradztwa Energetycznego” został wskazany jako działanie o znaczeniu strategicznym dla wdrażania FEnIKS 2021-2027.

3. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 (EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY+) - ZDROWY PRACOWNIK”

Fundusz przygotowuje się do realizacji projektu „Zdrowy Fundusz – Eliminacja zagrożeń w miejscu pracy”, zgłoszonego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021– 2027 (Europejski Fundusz Społeczny+), Priorytet: FESL.05.00 – Fundusze Europejskie dla rynku pracy, Działanie: FESL.05.13 – Zdrowy pracownik. Na realizację projektu przewidziano dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w wysokości 479 tys. zł, natomiast wkład własny Funduszu wyniesie 85 tys. zł. Projekt jest obecnie na etapie negocjacji i jego wdrożenie planowane jest po podpisaniu umowy o dofinansowanie. W celu płynnej realizacji projektu w Rocznym Planie Finansowym Funduszu na 2026 rok zostały już uwzględnione zarówno przychody jak i koszty z tego tytułu.

Celem projektu jest eliminacja zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy oraz poprawa warunków zatrudnienia i bezpieczeństwa pracowników Funduszu, zatrudnionych we wszystkich lokalizacjach: w Katowicach, Częstochowie oraz Bielsku-Białej. Okres realizacji projektu wyniesie 12 miesięcy.

W ramach przedsięwzięcia zaplanowano działania ukierunkowane na ograniczenie zagrożeń związanych z ergonomią pracy, czynnikami fizycznymi i psychospołecznymi, które mogą negatywnie wpływać na zdrowie pracowników. Realizacja tych działań przyczyni się do:

- zmniejszenia liczby chorób zawodowych;
- ograniczenia absencji chorobowej;
- zwiększenia efektywności i jakości pracy.

Projekt obejmuje kompleksowe działania profilaktyczne, diagnostyczne oraz edukacyjne, w tym:

- szkolenia i warsztaty z zakresu edukacji zdrowotnej (m.in. ergonomia pracy, zarządzanie stresem);
- badania profilaktyczne oraz diagnostyczne mające na celu wczesne wykrywanie zagrożeń zdrowotnych;
- modernizację stanowisk pracy w celu poprawy ergonomii i dostosowania ich do potrzeb pracowników.

Realizacja projektu przyczyni się do trwałej poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu ochrony zdrowia pracowników, co wpłynie pozytywnie na ich dobrostan oraz efektywność zawodową. Łącznie wsparciem zostanie objętych 174 pracowników Funduszu.

VI. PROGRAMY PRIORYTETOWE REALIZOWANE W RAMACH UMÓW UDOSTĘPNIENIA ŚRODKÓW PRZEZ NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

1. PROGRAM PRIORYTETOWY „CZYSTE POWIETRZE”

W 2026 roku Fundusz będzie kontynuował nabór wniosków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, którego realizacja przewidziana jest na lata 2018-2032. Wszelkie ewentualne zmiany Programu oraz źródeł jego finansowania, które mogą wystąpić w kolejnych latach będą uzależnione od decyzji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

„Czyste Powietrze” to kompleksowy Program, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych, by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększą domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym.

Program skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami/współwłaścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych/lokali mieszkalnych wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lub osób posiadających zgodę na rozpoczęcie budowy budynku jednorodzinne (obowiązywało do dnia 14.05.2020 roku). Dofinansowanie udzielane jest za pośrednictwem szesnastu wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Okres realizacji sięga roku 2032. Nabór wniosków rozpoczął się 19 września 2018 roku i jest prowadzony w trybie ciągłym.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach od grudnia 2018 roku udzielał dotacji na podstawie zawartej z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie „Umowy udostępnienia środków nr 313/2018/WF/US z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Udostępnione przez NFOŚiGW środki mogą być wykorzystane na udzielanie dotacji na przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu, dla wniosków o dofinansowanie złożonych w naborach, z których ostatni zakończył się 21 kwietnia 2024 roku.

Od 22 kwietnia 2024 roku przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu finansowane są na podstawie zawartej z Narodowym Funduszem Umowy nr FENX.01.01-IW.01-0001/24 o dofinansowanie Projektu „Program priorytetowy Czyste Powietrze” realizowanego w województwie śląskim w ramach działania FENX.01.01 Efektywność energetyczna priorytet FENX.01 - Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. W ramach tej umowy Narodowy Fundusz udostępnił kwotę 769 766 721,00 zł.

W związku z wyczerpaniem środków w ramach Umowy nr FENX.01.01-IW.01-0001/24, w celu zapewnienia możliwości podejmowania decyzji o udzieleniu dofinansowania dla wniosków złożonych w okresie od 22.04.2024 roku do 28.11.2024 roku, WFOŚiGW w Katowicach zawarł z NFOŚiGW w Warszawie, w ramach mechanizmu nadkontraktacji, Umowę udostępnienia środków Nr 118/2025/Wn-12/OA-po-WF/US. Kwota udostępnionych środków w ramach tej umowy wyniosła 296 627 029,00 zł.

Natomiast od 31 marca 2025 roku przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu finansowane są na podstawie Umowy udostępnienia środków nr 180/2025/Wn-12/OA-po-WF/US z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” ze środków Funduszu Modernizacyjnego. W ramach zawartej umowy Narodowy Fundusz udostępnił Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach kwotę 710 000 000,00 zł.

W 2025 roku kontynuowany był nabór wniosków w ramach czwartej części Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” dedykowanej dla powodzian. Decyzją Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie nabór ten został przedłużony do 30 listopada 2025 roku.

W następstwie zawieszenia z dniem 28 listopada 2024 roku naboru wniosków o dofinansowanie w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, podyktowanego koniecznością naprawy Programu i zabezpieczenia polskich gospodarstw domowych przed występującymi nadużyciami, czas przerwy został wykorzystany na obsługę wniosków złożonych do dnia zawieszenia Programu.

W dniu 31 marca 2025 roku ruszył nabór wniosków w nowej odsłonie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Dzięki reformie Programu ukierunkowano pomoc na osoby szczególnie narażone na ubóstwo energetyczne, uszczelniono zasady dofinansowań, wzmocniono rolę gmin w Programie przez powierzenie im roli operatorów. Wprowadzono m.in. racjonalizację wydatków – maksymalne kwoty dotacji w poszczególnych rodzajach kosztów kwalifikowanych, w tym limity dotacji jednostkowych na m² powierzchni ocieplenia; obowiązkowe potwierdzenie standardu energetycznego przed i po inwestycji, ogólnopolski system operatorów – bezpłatne wsparcie dla beneficjentów najwyższego i podwyższonego poziomu dofinansowania. Operatorami w pierwszej kolejności zostały gminy i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Budżet Programu został zasilony 10 mld zł bezzwrotnych dotacji ze środków Funduszu Modernizacyjnego.

W połowie lipca 2025 roku wznowiony został nabór wniosków o dofinansowanie zakupu i montażu kotłów gazowych w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”. Przedmiotowy nabór wprowadzony został w ramach nowej, piątej części Programu skierowanej do właścicieli domów jednorodzinnych, którzy ponieśli koszty wymiany kopciucha na kocioł gazowy, ale nie mieli możliwości uzyskania wsparcia z powodu wstrzymania naboru wniosków w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze” pod koniec listopada 2024 roku. Dofinansowaniu podlegały inwestycje zrealizowane między 28 maja a 31 grudnia 2024 roku. Wnioski można było składać, po przedłużeniu terminu decyzją NFOŚiGW, do 17 listopada 2025 roku lub do wyczerpania środków. Budżet na wznowienie naboru wynosił 70 mln zł i pochodził z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS).

Część kosztów obsługi zadań ponoszonych przez Fundusz w 2025 roku, związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” podlegała refundacji. Narodowy Fundusz udostępnił także środki dla gmin w zakresie pokrycia kosztów związanych z wdrażaniem i obsługą przez nie Programu.

Rok 2025 przyniósł szereg wyzwań związanych z realizacją Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Wymagało to zwiększenia zakresu realizowanych zadań oraz podjęcia działań

usprawniających organizację pracy Funduszu, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru obsługi wniosków.

W związku z niemalejącym zainteresowaniem mieszkańców województwa śląskiego Programem, informacje nadal można było uzyskać również w punktach konsultacyjnych Funduszu w Częstochowie i Bielsku-Białej oraz poprzez infolinię.

W 2026 roku NFOŚiGW poinformował wojewódzkie fundusze o konieczności wprowadzenia zmian w zasadach finansowania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” w przypadku:

- Umowy o dofinansowanie nr FENX.01.01-IW.01-0001/24 Projektu „Program priorytetowy „Czyste Powietrze” realizowany w województwie śląskim” w ramach działania FENX.01.01 Efektywność energetyczna priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027;
- Umowy udostępniania środków nr 313/2018/WF/US, finansowanej ze środków własnych NFOŚiGW oraz Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności – KPO;
- Umowy udostępniania środków nr 180/2025/Wn-12/OA-po-WF/US, finansowanej ze środków Funduszu Modernizacyjnego.

Z uwagi na zawieszenie płatności wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, w części objętej finansowaniem Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 przez Ministra Finansów i Gospodarki (pismo z dnia 3 lutego 2026 r. znak P4.962.8.2026 r.), NFOŚiGW uruchomił alternatywne prefinansowanie Programu w formie udostępnienia środków.

W ramach wymienionych umów udostępnienia środków, NFOŚiGW upoważnił Fundusz do udzielania dotacji beneficjentom Programu, a jednocześnie zobowiązywał się do przekazania środków finansowych zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem wynikającym z zasad przekazywania dotacji.

NFOŚiGW poinformował wszystkie wojewódzkie fundusze o konieczności wprowadzenia do umów udostępnienia środków zapisów, na mocy których NFOŚiGW będzie realizował wypłaty dla WFOŚiGW biorąc pod uwagę wysokość wypłat możliwych do realizacji zgodnie z ujęciem w Planie finansowym NFOŚiGW i dostępnością środków odpowiednio KPO i FM. Jednocześnie w przypadku braku możliwości realizacji wypłaty NFOŚiGW niezwłocznie informuje o tym WFOŚiGW, wskazując planowaną, przewidywaną datę dostępności środków umożliwiających realizację wypłaty.

W tym kontekście, szczególne znaczenie ma fakt, że umowy zawarte przez Fundusz z beneficjentami dopiero od 22 kwietnia 2024 roku zawierały zastrzeżenia wypłaty uwarunkowane dostępnością środków udostępnionych przez NFOŚiGW lub środków FENIKS (Fundusz jest zobowiązany do stosowania wzorów zgodnie z dokumentacją Programu przyjętą przez NFOŚiGW).

Brak powyższego zastrzeżenia, w przypadku braku środków udostępnionych, skutkuje koniecznością tymczasowego, przejściowego zaangażowania środków własnych Funduszu.

2. PROGRAM PRIORYTETOWY „OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST – CZĘŚĆ 2”

Celem Programu jest wzrost ilości unieszkodliwionych oraz zabezpieczonych odpadów zawierających azbest.

Część 2 Programu, który został uruchomiony w 2023 roku dotyczy unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest w gospodarstwach rolnych należących do beneficjentów Działania A1.4.1 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Beneficjentami w ramach części 2 Programu są jednostki samorządu terytorialnego i ich związki.

Ostatecznymi odbiorcami korzyści będą beneficjenci Działania A1.4.1 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, którym Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) wypłaciła i rozliczyła środki na realizację przedsięwzięcia w ramach inwestycji A1.4.1 objętej Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Wysokość dofinansowania wynosi do 100% kosztów kwalifikowanych udostępnionych ze środków NFOŚiGW. Pierwotna kwota alokacji środków wynosiła 1 500 tys. zł. Przewiduje się, że w 2026 roku zostanie ona zwiększona do ustalonej kwoty zapotrzebowania.

W 2026 roku Fundusz zamierza kontynuować finansowanie zadań w ramach części 2 Programu „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”.

3. PROGRAM PRIORYTETOWY „CIEPŁE MIESZKANIE”

W 2026 roku Fundusz będzie kontynuował wspólnie z NFOŚiGW realizację Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”. W lipcu 2022 roku ogłoszony został I nabór wniosków dla gmin, a we wrześniu 2023 roku nabór do II edycji Programu. Druga edycja Programu umożliwiła pozyskanie dotacji dla wspólnot mieszkaniowych obejmujących od 3 do 7 lokali mieszkalnych. Program realizowany będzie w latach 2022-2026. Celem Programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego.

Program realizowany w formie dotacji skierowany jest do gmin, które w jego ramach mogą uzyskać dotację ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW, a następnie udzielić dotacji beneficjentom końcowym, tj. osobom fizycznym posiadającym tytuł prawny wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego do lokalu mieszkalnego, albo najmu lokalu mieszkalnego stanowiącego własność gminy, wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy, jeżeli nie wszystkie lokale mieszkalne w tym budynku stanowią własność gminy, znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym zlokalizowanym na terenie gminy, realizującym przedsięwzięcie będące przedmiotem dofinansowania oraz dla wspólnot mieszkaniowych obejmujących od 3 do 7 lokali mieszkalnych. W pierwszym naborze dotacje otrzymało 26 gmin, natomiast w drugim do dofinansowania zakwalifikowano 29. Łącznie w obu naborach na realizację zadań zabezpieczono środki w wysokości 194,14 mln zł.

4. PROGRAM PRIORYTETOWY „ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU CZĘŚĆ 2) USUWANIE SKUTKÓW POWODZI 2024 R.”

W dniu 04 października 2024 roku Fundusz zawarł z NFOŚiGW umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na realizację Programu Priorytetowego „Adaptacja do

zmian klimatu Część 2) Usuwanie skutków powodzi 2024 r.”. Program ma na celu wsparcie zadań na obiektach ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dotyczących usuwania skutków powodzi, która miała miejsce w Polsce w 2024 roku.

Beneficjentami końcowymi programu są jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jst, które realizują przedsięwzięcie na obszarze, na którym wprowadzono stan klęski żywiołowej w 2024 roku.

Kosztami kwalifikowanymi w ramach programu są koszty zadań na obiektach ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dotyczących likwidowania skutków powodzi, pomniejszone o wartość przysługującego wnioskodawcy ubezpieczenia obejmującego ten obiekt.

Alokacja środków w formie dotacji w ramach programu wyniosła 5 000 tys. zł.

Dofinansowanie jest realizowane w formie dotacji w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Może być przeznaczone na zadania, których wartość szacunku szkód, przeprowadzona zgodnie z kompetencjami przez właściwego wojewodę lub dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, wynosi co najmniej 100 tys. zł. Iloraz wartości szacunku szkód powodziowych do wartości planowanej inwestycji powinien wynosić co najmniej 1,0. Nabór wniosków w Programie został zakończony, ale część zadań będzie realizowanych w roku 2026.

5. PROGRAM PRIORYTETOWY „OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH CZĘŚĆ 3) MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH”

Celem Programu jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków ochotniczych straży pożarnych położonych na terenie gmin liczących do 20 tys. mieszkańców oraz polepszenie stanu infrastruktury służącej utrzymaniu i zabezpieczeniu specjalistycznego sprzętu i urządzeń technicznych, wykorzystywanych w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, poprzez modernizację budynków ochotniczych straży pożarnych.

Dofinansowane będą przedsięwzięcia polegające na:

- termomodernizacji budynku/budynków ochotniczych straży pożarnych;
- instalacji OZE na terenie obiektów ochotniczych straży pożarnych;
- wymianie źródła ciepła w budynkach ochotniczych straży pożarnych.

Beneficjentami końcowymi programu są jednostki ochotniczych straży pożarnych lub gminy, wskazane przez Ministra Klimatu i Środowiska.

Dofinansowanie jest realizowane w formie dotacji w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Łączna kwota dofinansowania ze środków NFOŚiGW i wfośigw w województwie nie może przekroczyć wartości stanowiącej iloczyn liczby gmin, na terenie których zostały wskazane jednostki ochotniczych straży pożarnych i kwoty 500 tys. zł.

Alokacja środków w formie dotacji w ramach Programu na terenie województwa śląskiego wynosi 8 500 tys. zł, z czego 5 000 tys. zł stanowią środki Funduszu, a 3 500 tys. zł to środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

6. PROGRAM PRIORYTETOWY „MIKRORETENCJA”

W 2026 roku Fundusz przygotowuje się do realizacji nowej edycji **Programu Priorytetowego „Mikroretencja”**, finansowanej z programu **FEnIKS 2021–2027**, będącej kontynuacją dotychczasowego programu **„Moja Woda”** realizowanego wspólnie z NFOŚiGW.

Celem programu jest ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej. Celem strategicznym jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych.

Beneficjentami środków w tym Programie będą osoby fizyczne będące właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, z uwzględnieniem domów nowo budowanych z kompletnym systemem orynnowania dachu, z wyłączeniem tych nieruchomości, dla których udzielono już dofinansowania z Programu Priorytetowego „Moja Woda”. Finansowane będą zadania zakończone.

Program przewidziany jest do realizacji w latach 2026-2027.

W 2026 roku zostanie ogłoszony I nabór wniosków w ramach Programu Priorytetowego „Mikroretencja” pod nazwą „Wsparcie indywidualnej mikroretencji wód opadowych na terenie województwa śląskiego”. Projekt ma być finansowany ze środków Programu FENX.02.04 Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom 12. typ projektów Moja Woda. Wysokość dofinansowania ma wynosić do 80% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 8 tys. zł na jedno przedsięwzięcie.

W zakresie programu mają być ogłoszone 2 nabory wniosków (1 nabór w roku 2026 – 60% alokacji środków, II nabór w 2027 roku – 40% przewidzianej alokacji środków).

Nabór wniosków w ramach Programu będzie naborem ciągłym do wyczerpania alokacji środków. Zakłada się, że kwota alokacji środków będzie wynosiła ponad 19 000 tys. zł.

Projekt jest obecnie na etapie negocjacji i przygotowania. Po podpisaniu umowy o dofinansowanie zostanie określony jego ostateczny kształt oraz rozpocznie się realizacja. W Planie działalności Funduszu na 2026 rok ujęto już planowane przychody i koszty związane z projektem, tak aby zapewnić jego płynne wdrożenie.

VII. KIERUNKI WYDATKOWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA 2026 ROK

Planowane wypłaty środków finansowych w formie pożyczek, bankowych linii kredytowych, dotacji i przekazania środków w podziale na poszczególne obszary priorytetowe przedstawia Załącznik nr 2 do Planu działalności WFOŚiGW w Katowicach na 2026 rok.

W ramach udzielanej pomocy finansowej będą stosowane następujące założenia:

- aktywne włączenie się w proces wypełniania zobowiązań w zakresie inwestycji ekologicznych, wynikających z traktatu akcesyjnego do Unii Europejskiej;
- kolejność dofinansowania zadań środkami Funduszu z priorytetem wspomagania przedsięwzięć dofinansowywanych środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej;
- działania w zakresie racjonalnego wykorzystania posiadanych środków w celu maksymalizacji efektów ekologicznych przy efektywnym poziomie zaangażowanych środków.

Wspieranie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony atmosfery, transformacji energetycznej i ochrony przed hałasem

W zakresie ochrony atmosfery i transformacji energetycznej dofinansowywane będą zadania mające na celu:

- zmniejszanie emisji pyłowo-gazowej, w tym tzw. „niskiej emisji”, zwiększenie efektywności energetycznej wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii;
- wspieranie odnawialnych lub alternatywnych źródeł energii;
- wspieranie inwestycji z zakresu ochrony atmosfery realizowanych w ramach wspólnych programów z NFOŚiGW;
- ograniczenie negatywnego wpływu hałasu na mieszkańców i środowisko.

W 2026 roku konieczna jest kontynuacja i intensyfikacja działań mających na celu poprawę jakości powietrza, zwłaszcza w zakresie zmniejszenia emisji pyłu zawieszonego (w tym PM_{2,5} i PM₁₀) i benzo(a)pirenu oraz w zakresie zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, przede wszystkim dwutlenku węgla.

W ramach zmniejszania emisji zanieczyszczeń do atmosfery Fundusz przewiduje wspieranie realizacji następujących grup przedsięwzięć:

- wdrażanie projektów nowoczesnych, efektywnych i przyjaznych środowisku układów technologicznych oraz systemów wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii;
- budowa i modernizacja systemów redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych;
- wdrażanie obszarowych programów ograniczenia emisji pyłowo-gazowych;
- instalacje do produkcji paliw niskoemisyjnych lub biopaliw;
- wymiana autobusów komunikacji miejskiej na autobusy zeroemisyjne (zgodnie z ustawą z dnia 11 stycznia 2018 roku o elektromobilności i paliwach alternatywnych) oraz pojazdów używanych jako pojazdy uprzywilejowane lub pojazdów służących przeprowadzaniu kontroli bezpieczeństwa, z wprowadzeniem do eksploatacji pojazdów z napędem hybrydowym lub elektrycznym;
- budowa infrastruktury ładowania drogowego transportu samochodowego oraz zakup samochodów elektrycznych.

W zakresie poprawy efektywności energetycznej Fundusz będzie wspierał następujące grupy działań:

- termoizolacja budynków w zakresie wynikającym z audytu energetycznego;
- budowa lub zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie;
- budowa, wymiana lub modernizacja sieci ciepłych;
- modernizacja oświetlenia ulicznego/drogowego poprzez zastosowanie energooszczędnych źródeł światła;
- zastosowanie innych, technologicznie, ekologicznie i ekonomicznie uzasadnionych rozwiązań, zmniejszających zużycie energii elektrycznej lub ciepłej.

W przypadku odnawialnych źródeł energii w województwie śląskim uzasadnienie mają inwestycje oparte na: biomasie/biogazie (pochodzących ze składowisk odpadów, oczyszczalni ścieków oraz rolnictwa) i energii słonecznej. Lokalnie możliwe jest również wykorzystanie energii wodnej, geotermalnej.

Efektywne wykorzystanie odnawialnych i alternatywnych źródeł energii jest istotne z punktu widzenia poprawy jakości środowiska naturalnego, ochrony zasobów paliw kopalnych oraz wzrostu bezpieczeństwa energetycznego regionu.

W związku z tym nadal na szczególnie preferencyjnych warunkach wspierane przez Fundusz będą działania polegające na wdrażaniu projektów z zakresu ograniczenia niskiej emisji realizowanych przez Gminy na rzecz swoich mieszkańców oraz zadania realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz przez pozostałe jednostki w obiektach użyteczności publicznej wpisanych do rejestru zabytków.

Fundusz będzie udzielał dofinansowania na zadania związane z ograniczeniem negatywnego wpływu hałasu na mieszkańców i środowisko. Fundusz przewiduje w tym zakresie wspieranie realizacji działań zmierzających do zmniejszenia uciążliwości hałasu drogowego. Planuje się wdrażanie projektów, które będą zawierały elementy redukujące/minimalizujące oddziaływania hałasu. Projekty będą realizowane według najlepszej środowiskowo opcji, ze szczególnym uwzględnieniem jak najmniejszego wpływu na klimat akustyczny.

W 2026 roku Fundusz na mocy podpisanych z NFOŚiGW porozumień dotyczących poprawy jakości powietrza będzie udzielał wsparcia finansowego w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, który ma na celu poprawę efektywności energetycznej istniejących zasobów mieszkalnych budownictwa jednorodzinnego poprzez gruntowną termomodernizację i wymianę nieefektywnych źródeł ciepła.

Fundusz będzie kontynuował trzy Programy związane z przedsięwzięciami polegającymi na termomodernizacji budynków oraz zastosowaniu OZE, z terenu województwa śląskiego:

- „Program Poprawa Jakości Powietrza w województwie śląskim – odnawialne źródła energii w obiektach użyteczności publicznej” – realizowany wspólnie z Urzędem Marszałkowskim, skierowany do budynków użyteczności publicznej w zakresie wymiany węglowych źródeł ciepła na źródła odnawialne lub podłączenie do sieci ciepłej;
- Program „EKO REMIZA” wspierający modernizację budynków OSP;

- Program „OZE na start” – wspierający przedsięwzięcia z zakresu instalacji fotowoltaicznych, magazynów energii oraz zabudowy pomp ciepła oraz stacji ładowania pojazdów elektrycznych i hybrydowych dla przedsiębiorców.

W 2026 roku przewiduje się zwiększenie udziału środków statutowych w formie dotacji na realizację zadań z zakresu ochrony atmosfery realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych w obiektach użyteczności publicznej, w tym OZE.

Przewidywana jest możliwość współfinansowania spółdzielni energetycznych, których beneficjentami będą gminy wiejskie oraz miejsko-wiejskie. Dofinansowanie obejmie zarówno przygotowanie dokumentacji, jak i realizacji części inwestycyjnej przedsięwzięć.

Planowana jest również kontynuacja rozpoczętego w 2024 roku Programu „Zamień piec na sieć”. W ramach Programu możliwe jest pozyskanie przez koncesjonowane przedsiębiorstwa ciepłownicze dofinansowania na zadania związane z podłączeniem budynków do sieci ciepłowniczej. Dodatkowo uruchomiony został Program „EKO WSPÓLNOTA”, który jest uzupełnieniem Programu „Zamień piec na sieć” i będzie polegał na wsparciu wspólnot mieszkaniowych w zakresie termomodernizacji obiektów, w tym także wymianie źródeł ciepła, a w szczególności podłączeniu budynków do sieci ciepłowniczej.

Wspieranie przedsięwzięć w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi

W zakresie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi środki Funduszu będą przekazane na: ograniczenie obciążenia środowiska odpadami, zapewnienie bezpiecznego dla środowiska gospodarowania odpadami, wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym, rewitalizację terenów przemysłowych i zdegradowanych oraz działania w zakresie rolnictwa ekologicznego.

Środki Funduszu przeznaczone zostaną w pierwszej kolejności na działania pozwalające na zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowanie ich do powtórnego użycia, wdrożenie technologii małodopadowych oraz zadania związane z rozbudową instalacji regionalnych. Na dofinansowanie będą mogły liczyć też zadania usprawniające segregację odpadów na terenie gmin, w tym m.in. tworzenie gminnych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Warunkiem dopuszczalności finansowania inwestycji dotyczących odpadów komunalnych ze środków Funduszu jest ujęcie ich w planie inwestycyjnym, stanowiącym załącznik do wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.

Planowane jest również zabezpieczenie środków finansowych na zadania związane z:

- usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
- likwidacją „bomb ekologicznych” na terenie województwa;
- zapobieganiem lub usuwaniem skutków zanieczyszczenia środowiska, w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego.

Wychodząc naprzeciw potrzebom wsparcia finansowego działań prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu”, Fundusz chce kontynuować w 2026 roku finansowanie zadań związanych z unieszkodliwieniem odpadów zawierających azbest poszerzonych w 2023 o zakres związany z gospodarstwami rolnymi.

Oferowane dofinansowanie skierowane będzie do gmin, które posiadają na swoim terenie zinventaryzowane i objęte gminnym programem likwidacji azbestu obiekty, zawierające w swej

strukturze azbest. Wsparcie finansowe będą mogły uzyskać działania polegające na wytworzeniu, zebraniu, transporcie i unieszkodliwieniu odpadów zawierających azbest.

W ramach celu długoterminowego dotyczącego ochrony powierzchni ziemi, który został określony jako przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego, zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi, dofinansowanie Funduszu będzie kierowane na:

- przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych;
- realizację zadań z zakresu ochrony powierzchni ziemi, uzyskujących dofinansowanie ze środków zagranicznych;
- remediację zdegradowanego terenu poprzez oczyszczanie gleby, ziemi lub wód gruntowych oraz ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w glebie, ziemi lub wodach.

W zakresie rolnictwa ekologicznego planowane jest, aby środki Funduszu wykorzystane zostały m.in. na ochronę gleb użytkowanych rolniczo poprzez dofinansowanie wapnowania gleb zakwaszonych na skutek zanieczyszczenia środowiska. Działania te będą realizowane w ramach programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie.

Wspieranie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu i gospodarki wodnej

W zakresie ochrony wód Fundusz będzie wspierał przedsięwzięcia mające na celu poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym ochronę wód ujmowanych do celów pitnych i realizację zadań zgodnych z planami gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy i programami gospodarki wodnej.

Fundusz będzie wspierał w pierwszej kolejności projekty związane z budową i modernizacją sieci kanalizacji zbiorczych i oczyszczalni komunalnych zapewniających odpowiedni poziom jakości oczyszczania ścieków dla aglomeracji powyżej 2.000 RLM oraz programy budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, a także budowę systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków dla obszarów poza wyznaczonymi aglomeracjami.

Planuje się również dofinansowanie:

- budowy i modernizacji obiektów gospodarki osadowej w zakresie przeróbki osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków;
- realizację inwestycji ograniczających emisję zanieczyszczeń do wód, a zwłaszcza substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

W zakresie gospodarki wodnej wsparcie finansowe Funduszu przeznaczone będzie na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z:

- adaptacją do zmian klimatu;
- likwidacją skutków powodzi;
- zastosowaniem odnawialnych źródeł energii w gospodarce wodno-ściekowej;
- zapewnieniem mieszkańcom dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do picia.

Ponadto Fundusz będzie wspierał zadania z zakresu:

- wymiany odcinków sieci wodociągowych azbestowo-cementowych i ołowianych;
- wymiany zdegradowanych sieci wodociągowych, w których występują znaczne straty wody;
- zaopatrzenia w wodę do celów pitnych na terenach nie objętych zbiorowym systemem zaopatrzenia w wodę, na których działają bądź są budowane sieci kanalizacji sanitarnej oraz budowę i modernizację urządzeń wodociągowych w przypadku niewłaściwej jakości lub niewystarczającej ilości wody;
- modernizacji stacji uzdatniania wody w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw wody pitnej;
- bezpieczeństwa dostaw wody.

Dodatkowo w 2026 roku przewiduje się wznowienie kolejnej edycji uruchomionego w 2024 roku Programu „Błękitno-zielona Infrastruktura”. Fundusz przeznaczy środki na przedsięwzięcia polegające na realizacji powiązanych funkcjonalnie inwestycji w zakresie zagospodarowania wód opadowych i kształtowania zieleni, likwidacji powierzchni nieprzepuszczalnych, systemów zagospodarowania wód opadowych, rozwoju terenów zielonych w miastach.

Ponadto w 2026 roku przewiduje się realizację wypłat środków w ramach Programu dotyczącego usuwania skutków powodzi z 2024 roku na terenie województwa śląskiego, którego zasadnicza realizacja odbywała się w latach wcześniejszych.

Wspieranie przedsięwzięć w dziedzinie zapobiegania poważnym awariom i zagrożeniom środowiska

W zakresie zapobiegania poważnym awariom i zagrożeniom środowiska Fundusz będzie wspierał przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i zagrożeń środowiskowych oraz likwidację ich skutków, w tym przewiduje się m.in. dofinansowanie zadań dla jednostek Ochotniczej i Państwowej Straży Pożarnej.

Dofinansowanie będzie obejmowało m.in. doposażenie i zapewnienie gotowości Młodzieżowym Drużynom Pożarniczym, doposażenie jednostek Ochotniczej i Państwowej Straży Pożarnej w zakresie zakupu specjalistycznego sprzętu i wyposażenia wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, który nie jest objęty ogólnopolskim programem finansowania służb ratowniczych.

W 2026 roku Fundusz będzie kontynuował realizację programu finansowania służb ratowniczych, którego celem jest wsparcie przeznaczone dla ochotniczych straży pożarnych w zakresie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń – pojazdy.

Wspieranie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony przyrody

W zakresie ochrony przyrody Fundusz będzie wspierał rozwój systemu obszarów chronionych w województwie śląskim oraz ochronę obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, ochronę i działania na rzecz zachowania bioróżnorodności, w tym działania na rzecz ochrony roślin lub zwierząt zagrożonych w ich naturalnych siedliskach, zapobieganie występowaniu zagrożeń w lasach, naprawianie szkód w środowisku przyrodniczym oraz zadrzewienia i zakrzewienia.

Środki Funduszu przeznaczone zostaną także na tworzenie na terenach ogólnodostępnych, stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego, terenów zieleni przeznaczonych na potrzeby społeczne i edukacyjne. Program ukierunkowany jest na finansowe wsparcie działań dotyczących zagospodarowania przestrzeni publicznej.

Wspieranie przedsięwzięć w pozostałych dziedzinach

Ponadto Fundusz planuje przeznaczyć środki m.in. na dofinansowanie zadań z zakresu:

- **edukacji ekologicznej**, w tym edukację ekologiczną dzieci i młodzieży, wspomaganie edukacji ekologicznej prowadzonej w wyższych szkołach województwa śląskiego, edukację ludzi dorosłych, propagowanie działań proekologicznych, podnoszenie powszechnej świadomości ekologicznej i udostępnianie społeczeństwu informacji o ochronie środowiska;
- **zarządzania środowiskowego w regionie, tj.:**
 - opracowań i ekspertyz, w tym na tworzenie zintegrowanego systemu zarządzania środowiskowego w województwie, opracowanie strategii i programów wdrożeniowych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, opracowanie strategii ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej, a także opinie naukowe, opracowania i ekspertyzy;
 - systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska;
 - monitoringu środowiska, w tym na: wspieranie systemów kontrolnych i pomiarowych stanu środowiska oraz stworzenie systemu upowszechniania i udostępniania informacji o stanie środowiska;
- **profilaktyki zdrowotnej**, w tym na profilaktykę specjalistyczną i działania ogólnoprofilaktyczne.

Pożyczki na zachowanie płynności finansowej

Ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 roku o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 wprowadzono między innymi zmiany w art. 411 ustawy Prawo ochrony środowiska, dotyczące dodatkowych możliwości udzielania pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej.

Zmiana art. 411 ust. 1 pkt 1 polegała na zniesieniu ograniczenia udzielania pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej jedynie do przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Dzięki temu pożyczka na zachowanie płynności finansowej może być udzielana na wszystkie przedsięwzięcia, a nie tylko na przedsięwzięcia współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Pożyczka taka jest szczególnym rodzajem pożyczki, określonej w ustawie Prawo ochrony środowiska, czyli pożyczki na finansowanie działalności, o której mowa w art. 400a ust. 1 oraz art. 410a ust. 4-6.

Mając na uwadze powyższe, Fundusz przewiduje w ramach pożyczkowego finansowania ochrony środowiska przeznaczyć w 2026 roku na ten cel budżet w wysokości 1 000 tys. zł.

W przypadku dodatkowego zapotrzebowania na środki z tego tytułu (przekraczającego kwotę 1 000 tys. zł) dalsze finansowanie nastąpi w ramach kwot przewidzianych na finansowanie zwrotne poszczególnych kierunków wydatkowania środków finansowych.

Fundusz w 2026 roku będzie kontynuował zawartą z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. umowę na obsługę bankowej linii kredytowej z przeznaczeniem na udzielanie kredytów, celem

finansowania przedsięwzięć proekologicznych przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej oraz wspólnoty mieszkaniowe. Środki przeznaczone będą na zadania w ramach następujących zakresów:

- ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery;
- przydomowe oczyszczalnie ścieków, podłączenia do kanalizacji;
- systemy retencji i zagospodarowania wód opadowych oraz roztopowych, przyłącza wodociągowe budynku.

Mierniki osiągnięcia celów założonych przez Fundusz w ramach poszczególnych dziedzin określone zostały w Strategii działania WFOŚiGW w Katowicach na lata 2025-2028.

Biorąc pod uwagę zakładaną wielkość środków finansowych, które mogą zostać przeznaczone na finansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska, przewidywane zapotrzebowanie na środki stanowiące wkład krajowy dla przedsięwzięć dofinansowywanych z funduszy Unii Europejskiej oraz doświadczenia z lat ubiegłych w zakresie kształtowania się trendów finansowania przedsięwzięć ochrony środowiska przyjmuje się, iż planowana łączna pomoc Funduszu na ochronę środowiska w 2026 roku (pożyczki, bankowe linie kredytowe, dotacje, środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym, umorzenia pożyczek, nagrody) wyniesie 635 407 tys. zł (jako zabezpieczenie istniejących zobowiązań z tytułu podjętych decyzji i zawartych umów oraz kwota na podejmowanie nowych decyzji w 2026 roku). Łącznie ze środkami otrzymanymi z Unii Europejskiej w ramach Programu „FEnIKS” planowana pomoc wyniesie 1 053 261 tys. zł.

**Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2026 rok**

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2025	Plan 2026	% 4:3
1	2	3	4	5
I.	Stan Funduszu na początek roku	1 355 978	1 370 843	101%
	z tego:			
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	6 536	6 387	98%
2.	Udziały i akcje	15 036	13 572	90%
3.	Środki pieniężne	555 645	597 057	107%
4.	Papiery wartościowe, w tym:	0	0	
4.1.	papiery wartościowe Skarbu Państwa	0	0	
4.2.	papiery wartościowe jednostek samorządu terytorialnego	0	0	
5.	Należności	943 392	968 293	103%
5.1.	w tym z tytułu udzielonych pożyczek	942 790	967 519	103%
5.1.1.	w tym jednostkom sektora finansów publicznych	292 863	259 315	89%
6.	Pozostałe aktywa	28	165	589%
7.	Zobowiązania (minus)	-164 659	-214 631	130%
7.1.	w tym z tytułu pożyczek	0	0	
7.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	0	0	
II.	Przychody	442 721	621 882	140%
1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	84 452	83 500	99%
1.1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska	82 399	82 000	100%
1.2.	Wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych	2 053	1 500	73%
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	22 569	22 000	97%
3.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego	0	0	
3.1.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa w tym:	0	0	
3.1.1.	dotacje otrzymane na cele bieżące	0	0	
3.1.2.	dotacje otrzymane na cele inwestycyjne	0	0	
3.2.	Przychody z tytułu dotacji z budżetów jednostek samorządu terytorialnego w tym:	0	0	
3.2.1.	dotacje otrzymane na cele bieżące	0	0	
3.2.2.	dotacje otrzymane na cele inwestycyjne	0	0	
4.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej ¹⁾	248 029	447 642	180%
5.	Przychody finansowe	68 536	46 000	67%
5.1.	w tym odsetki z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek	46 182	33 000	71%
5.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	13 940	8 300	60%
6.	Pozostałe przychody	19 135	22 740	119%

**Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2026 rok**

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2025	Plan 2026	% 4:3
1	2	3	4	5
III.	Koszty	427 856	703 991	165%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	248 030	447 490	180%
1.	Dotacje, w tym:	312 097	560 332	180%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	245 154	417 854	170%
1.1.	dotacje na cele bieżące	27 035	48 930	181%
1.1.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	19 958	34 730	174%
1.2.	dotacje na cele inwestycyjne	285 062	511 402	179%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	245 154	417 854	170%
1.2.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	13 534	42 500	314%
1.3.	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	0	0	
1.3.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	0	0	
1.4.	spłaty kapitału kredytów bankowych	0	0	
1.4.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	0	0	
1.5.	dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji	0	0	
1.5.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	0	0	
2.	Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	24 060	25 787	107%
3.	Umorzenia pożyczek	34 754	38 000	109%
3.1.	w tym jednostkom sektora finansów publicznych	7 669	9 000	117%
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązana z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej	564	200	35%
5.	Inne wydatki na ochronę środowiska	0	0	
6.	Koszty działalności organów i biura w tym:	54 821	77 382	141%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	2 876	29 636	1030%
6.1.	wynagrodzenia i składki od nich naliczane w tym:	42 907	60 308	141%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	2 391	24 344	1018%
6.1.1.	wynagrodzenia	36 212	51 115	141%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	2 009	20 501	1020%
6.1.2.	składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	5 781	7 706	133%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	330	3 314	1004%
6.1.3.	składki na Fundusz Pracy	711	1 116	157%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	42	424	1010%
6.2.	zakup towarów i usług	7 622	10 720	141%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	348	3 737	1074%
7.	Koszty finansowe	1 465	1 493	102%
7.1.	w tym płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	0	488	
7.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	0	0	
8.	Pozostałe koszty operacyjne	95	797	839%

**Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2026 rok**

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2025	Plan 2026	% 4:3
1	2	3	4	5
IV.	Stan funduszu na koniec roku w tym:	1 370 843	1 288 734	94%
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	6 387	11 123	174%
2.	Udziały i akcje	13 572	13 572	100%
3.	Środki pieniężne	597 057	1 357	0%
4.	Papiery wartościowe w tym:	0	0	
4.1.	papiery wartościowe Skarbu Państwa	0	0	
4.2.	papiery wartościowe jednostek samorządu terytorialnego	0	0	
5.	Należności	968 293	1 381 482	143%
5.1	w tym z tytułu udzielonych pożyczek	967 519	1 183 461	122%
5.1.1	w tym jednostkom sektora finansów publicznych	259 315	331 369	128%
6.	Pozostałe aktywa, w tym:	165	0	
6.1	pozostałe należności	0	0	
7.	Zobowiązania (minus)	-214 631	-118 800	55%
7.1.	w tym z tytułu pożyczek	0	-85 000	
7.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	0	0	
V.	Środki na wydatki majątkowe własne ²⁾	1 171	6 936	592%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>		152	

1) W przypadku, gdy fundusz jest beneficjentem końcowym środków z Unii Europejskiej (instytucja realizująca projekt) należy: w tej pozycji wpisać kwotę otrzymaną z UE, a po stronie kosztów przy konkretnych wydatkach podać ile wydatkowano środków otrzymanych z UE, poprzez dodanie pozycji „w tym finansowanie z UE”.

2) Środki na wydatki majątkowe nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku

Kierunki wydatkowania środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2026 rok

w tys. zł

Lp.	Kierunki wydatkowania środków	Pożyczki	Dotacje		Przekazanie środków	Razem
			na cele bieżące	na cele inwestycyjne		
1	Ochrona atmosfery, transformacja energetyczna i ochrona przed hałasem	250 000	0	33 700	10 935	294 635
2	Ochrona atmosfery - środki w ramach Programu FEnIKS	0	0	406 363	0	406 363
3	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	75 000	2 000	7 500	0	84 500
4	Ochrona przyrody	3 000	17 000	0	1 928	21 928
5	Edukacja ekologiczna	0	22 500	700	86	23 286
6	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	90 000	0	41 548	2 190	133 738
7	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna - środki w ramach Programu FEnIKS	0	0	11 491	0	11 491
8	Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska	0	0	10 000	9 430	19 430
9	Opracowania i ekspertyzy	0	1 000	0	1 218	2 218
10	Monitoring środowiska	0	0	100	0	100
11	System kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska	0	1 430	0	0	1 430
12	Profilaktyka zdrowotna	0	5 000	0	0	5 000
13	Pożyczki na zachowanie płynności finansowej	1 000	0	0	0	1 000
14	Bankowe linie kredytowe					9 942
Razem		419 000	48 930	511 402	25 787	1 015 061